

Rinosinuit hos vuxna och barn

Gäller för: Region Kronoberg

Faktaägare: Helena Björk, Specialistläkare Öron-näsa-halskliniken Växjö

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	Bakgrund.....	2
2	Utredning, vuxna.....	2
2.1	Diagnostik.....	2
3	Behandling, vuxna.....	3
3.1	Farmakologisk.....	3
3.1.1	Nasala steroider.....	3
3.1.2	Antibiotika.....	3
4	Remiss, vuxna och barn.....	3
5	Patientinformation.....	4
6	Relaterade dokument.....	4
6.1	Interna länkar.....	4
6.2	Externa länkar.....	4

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Rinosinuit hos vuxna

Varje förkylning ger rinosinuit och kan därmed ge värk från bihålor, slem och snuva. De flesta bakteriella rinosinuit läker spontant. Besvären är ofta långvariga, 2–3 veckor, oavsett antibiotikabehandling eller ej. Allvarliga komplikationer är ytterst sällsynta.

Rinosinuit hos barn

Barn har årligen 6–8 ÖLI. Detta är ett viktigt led i uppbyggnaden av immunförsvaret. Barn kan ha missfärgad snuva, även under lång tid, utan att behandlingskrävande rinosinuit behöver misstänkas. Barn med okomplicerad rinosinuit har inte nytta av antibiotikabehandling.

2 Utredning, vuxna

2.1 Diagnostik

ÖLI ≤ 10 dagar med färgad snuva, lätt till måttlig värk i maxillarområdet – egenvård och exspektans.

ÖLI > 10 dagar med färgad snuva, svår värk i maxillarområdet, ibland med försämring efter 5–7 dagars förkylning – läkarbesök för bedömning.

Symtom och undersökningsfynd vid bakteriell rinosinuit där antibiotika kan ha effekt

Varig snuva – ensidiga symtom – uttalad smärta – dubbelinsjuknande.

- Om tre av dessa fyra symtom/tecken är uppfyllda är en bakteriell rinosinuit sannolik.
- Om < 3 symtom/tecken, överväg röntgen alternativt exspektans.

Vargata i epifarynx/mellersta näsgången är ett ovanligt men säkert tecken på bakteriell rinosinuit.

Röntgen med fynd av vätska/heltät sinus = sannolik bakteriell rinosinuit (slemhinnesvullnad räcker ej för diagnos).

3 Behandling, vuxna

3.1 Farmakologisk

3.1.1 Nasala steroider

Nasala steroider i dubbel standardos (2 sprayningar x 2) har visats reducera den inflammatoriska processen och öka symtomlättningen vid måttliga - svåra besvär av rinosinuit.

3.1.2 Antibiotika

Symtom <10 dagar utan tydlig försämring efter 5-7 dagar ska endast i undantagsfall behandlas med antibiotika.

Läkemedel	Dosering	Behandlingstid
Förstahandsalternativ		
Kåvepenin (penicillin-V)	1,6 g x 3 1,6 - 2 g x 2	7 d
Recidiv		
Amoxicillin	500 mg x 3	7 d
Terapisvikt		
Amoxicillin	500 mg x 3	7 d
Penicillinallergi, typ 1		
Doxyferm (doxyxyklin)	100 mg 2x1xI, 1x1x9	10 d

Utvärdera effekten av antibiotika tidigast efter 5 dagar. Ompröva diagnos vid terapivikt. Antibiotikabyte motiverat endast vid säker diagnos. Överväg remiss till ÖNH-klinik för punktion.

4 Remiss, vuxna och barn

Akuta, svåra besvär

Svår värk, lokal hudrodnad/mjukdelssvullnad, hög feber, allmänpåverkan (tex slöhet) eller påverkan på ögonglobens läge eller rörlighet (dubbelseende) föranleder misstanke om komplikation och ÖNH-jour bör kontaktas akut.

Långdragna bihålebesvär

Vid ensidiga besvär >3-4 veckor, vid >3-4 akuta bakteriella rinosinuit/år eller vid persisterande rinosinuit >12 veckor bör fördjupad utredning göras utifrån anamnes och kliniskt status, tex allergitestning, lågdos DT bihålor, tandläkarbedömning med frågeställning dental sinuit, nasal fiberendoskopi. Differentialdiagnoser till ansiktssmärta bör övervägas. Samråd gärna med ÖNH-läkare inför ev remiss.

Övrigt

Vid nytillkommen ensidig nästäppa utan förklaring samt vid blodig sekretion från näsan utan förklaring bör malignitet övervägas och pat remitteras till ÖNH-läkare enligt SVF (standardiserat vårdförlopp).

Vid ensidig varig snuva hos barn bör främmande kropp misstänkas och remiss till ÖNH övervägas.

5 Patientinformation

Allmänt råd

Ge alltid rökare råd om rökstopp i samband med luftvägsinfektion!

6 Relaterade dokument

6.1 Interna länkar

[Rekommenderade läkemedel Kronoberg](#)

[Huvud- och halscancer standardiserat vårdförlopp \(SVF\)](#)

6.2 Externa länkar

[Patientinformation sinuit, svenska](#)

[Patientinformation sinuit, fler språk](#)

[Läkemedelsbehandling vid rinosinuit \(Läkemedelsverket\)](#)

[Cochrane: Intranasal steroids for acute sinusitis](#)

[European Position Paper on Rhino-sinusitis and Nasal Polyps EPOS 2012](#)

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare.